

ZALECENIE KOMISJI
z dnia 18 czerwca 2019 r.
w sprawie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w Bułgarii
obejmującego lata 2021–2030
(2019/C 297/02)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują każde państwo członkowskie do przedłożenia Komisji projektu swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego okres od 2021 r. do 2030 r., zgodnie z art. 3 ust. 1 oraz załącznikiem I do tego rozporządzenia. Pierwsze projekty zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu miały zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (2) Bułgaria przedłożyła projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w dniu 15 stycznia 2019 r. Przedłożenie tego projektu planu stanowi podstawę i pierwszy etap procedury iteracyjnej z udziałem Komisji i państw członkowskich, służącej finalizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, a następnie ich wdrażaniu.
- (3) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują Komisję do przeprowadzenia oceny projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja dokonała kompleksowej oceny bułgarskiego projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniając istotne elementy rozporządzenia (UE) 2018/1999. Ocena ta⁽²⁾ jest publikowana wraz z niniejszym zaleceniem. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie. Zalecenia Komisji mogą dotyczyć w szczególności: (i) poziomu ambicji założeń, celów i wkładów służących zbiorczemu osiągnięciu celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, który państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w 2030 r.; (ii) polityk i środków odnoszących się do celów na szczeblu państw członkowskich i Unii oraz innych polityk i środków o potencjalnym znaczeniu transgranicznym; (iii) wszelkich dodatkowych polityk i środków, które mogą być wymagane w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu; (iv) interakcji między istniejącymi i planowanymi politykami i środkami zapisanymi w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz spójności tych polityk i środków, w ramach jednego wymiaru i między poszczególnymi wymiarami unii energetycznej.
- (4) Opracowując swoje zalecenia, Komisja uwzględniła, z jednej strony, potrzebę zsumowania określonych, ujętych ilościowo planowanych wkładów wszystkich państw członkowskich, by ocenić poziom ambicji na szczeblu Unii, a z drugiej strony to, że państwo członkowskie musi mieć wystarczająco dużo czasu na należyte rozważenie zaleceń Komisji przed finalizacją planu krajowego.
- (5) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych zostały opracowane według wzoru podanego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, opartego na obiektywnych kryteriach.
- (6) Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, zalecenia Komisji opierają się na ocenie poziomu ambicji na szczeblu krajowym, przedstawionego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w porównaniu ze zbiorowym poziomem wysiłków koniecznych do osiągnięcia celów Unii, uwzględniając, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące szczególnych okoliczności krajowych. Ostateczne wkłady krajowe w dziedzinie efektywności energetycznej powinny odzwierciedlać potencjał oszczędności energii racjonalnych pod względem kosztów oraz powinny zostać wsparte solidną długoterminową strategią na rzecz renowacji budynków oraz środkami służącymi realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny również wykazać, że należyście uwzględniły zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając w szczególności, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 225.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

- (7) Rozporządzenie w sprawie zarządzania wymaga od państw członkowskich przedstawienia ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów określonych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, a także ogólnej oceny źródeł tych inwestycji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny zapewnić przejrzystość i przewidywalność polityk i środków krajowych w celu zagwarantowania pewności inwestycji.
- (8) Jednocześnie, w ramach cyklu europejskiego semestru na lata 2018–2019, Komisja położyła silny nacisk na potrzeby inwestycyjne państw członkowskich w zakresie energii i klimatu. Znalazło to odzwierciedlenie w sprawozdaniu krajowym na 2019 r. dotyczącym Bułgarii ⁽⁴⁾ oraz w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady dla Bułgarii ⁽⁵⁾ w ramach procesu europejskiego semestru. Komisja uwzględniła najnowsze ustalenia i zalecenia wynikające z europejskiego semestru w swojej ocenie projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Zalecenia Komisji uzupełniają najbardziej aktualne zalecenia dla poszczególnych państw wydawane w ramach europejskiego semestru. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie powinny również zapewnić uwzględnienie najnowszych zaleceń dla poszczególnych państw, wydanych w ramach europejskiego semestru.
- (9) Przepisy rozporządzenia w sprawie zarządzania zobowiązują ponadto wszystkie państwa członkowskie do należytego uwzględnienia wszelkich zaleceń Komisji dotyczących projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, które mają zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2019 r., a jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględni zalecenia lub jego istotnej części, powinno ono przedstawić swoje uzasadnienie i podać je do wiadomości publicznej.
- (10) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny przekazywać – w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach w późniejszych latach – te same dane, które przekazują do Eurostatu lub do Europejskiej Agencji Środowiska. Zastosowanie tego samego źródła oraz, w miarę dostępności, statystyk europejskich jest również niezbędne do obliczenia poziomu bazowego na potrzeby modelowania i prognoz. Zastosowanie statystyk europejskich umożliwi lepszą porównywalność danych i prognoz wykorzystywanych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.
- (11) Wszystkie elementy załącznika I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 należy uwzględnić w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W tym kontekście należy dokonać oceny makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków oraz, w możliwym zakresie, ich wpływu na zdrowie, środowisko, zatrudnienie i kształcenie, umiejętności oraz społeczeństwo. Należy zapewnić udział społeczeństwa i innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Te i inne elementy zostały szczegółowo opisane w dokumencie roboczym służb Komisji publikowanym wraz z niniejszym zaleceniem ⁽⁶⁾.
- (12) Zintegrowane plany w dziedzinie energii i klimatu dają możliwość spójnego zdefiniowania długoterminowych polityk i środków, z uwzględnieniem wynikających z nich powiązań między poszczególnymi wymiarami pod względem potencjalnej synergii lub ryzyka. Chociaż polityki i środki opisane w projekcie planu wydają się uwzględniać pewne powiązania, w ostatecznym planie należy dodatkowo wzmocnić ich ocenę w odniesieniu do pięciu wymiarów. Analiza mogłaby zawierać szacunki ilościowe i powinna również obejmować ewentualne negatywne interakcje między politykami i środkami, a także pokazać, w jaki sposób Bułgaria zamierza je wyeliminować. W szczególności należy dokonać dalszej oceny synergii między wymiarami obniżenia emisyjności, bezpieczeństwa energetycznego i rynku wewnętrznego oraz zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Należy również dokładniej przeanalizować rolę efektywności energetycznej w rozwiązywaniu problemu ubóstwa energetycznego. Ważnym elementem, który należy poddać dalszej ocenie w ostatecznym planie, w tym pod kątem kosztów i konkurencyjności, jest interakcja między planowaną kontynuacją produkcji energii z węgla a większym wykorzystaniem gazu w ramach wymiaru obniżenia emisyjności. Innym elementem jest wpływ wykorzystywania biomasy na rozliczane pochłanianie w sektorze użytkowania gruntów i leśnictwa. Związek między produkcją energii elektrycznej a wprowadzaniem technologii niskoemisyjnych należy dokładniej przeanalizować w ramach wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.
- (13) W kontekście ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu korzystne byłoby dokonanie kompleksowej analizy obecnej sytuacji sektora technologii niskoemisyjnych na rynku światowym, w tym w zakresie obniżenia emisyjności energochłonnych i wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu. Z korzyścią dla planu można by uwypuklić obszary siły konkurencyjnej i potencjalnych wyzwań, a także określić w oparciu o nie cele, polityki i środki, z uwzględnieniem odpowiednich powiązań z polityką w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu. Ponadto można by położyć jeszcze większy nacisk na interakcje z gospodarką o obiegu zamkniętym i jej znaczenie dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

⁽⁴⁾ SWD (2019) 1001 final/2.

⁽⁵⁾ COM (2019) 502 final z 5 czerwca 2019 r.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 225.

- (14) Zalecenia Komisji dla Bułgarii opierają się na ocenie opracowanego przez Bułgarię projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, publikowanego wraz z niniejszym zaleceniem (7),

NINIEJSZY ZALECA, ABY BUŁGARIA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

1. Zwiększenie poziomu ambicji w perspektywie roku 2030 do co najmniej 27 % udziału energii ze źródeł odnawialnych jako wkładu Bułgarii w realizację unijnego celu w zakresie energii odnawialnej na 2030 r., zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999. Uwzględnienie w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu orientacyjnej trajektorii osiągnięcia wszystkich punktów odniesienia wynikających z art. 4 lit. a) ppkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999 zgodnie z tym udziałem, ze względu na konieczność zwiększenia wysiłków na rzecz wspólnego osiągnięcia przedmiotowego celu. Przedstawienie szczegółowych i wymiernych polityk i środków, zgodnych z obowiązkami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 (8), aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie tego wkładu. Zwiększenie poziomu ambicji w sektorze ogrzewania i chłodzenia na potrzeby osiągnięcia orientacyjnego celu zawartego w art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz zaproponowanie polityk i środków służących realizacji celu dotyczącego transportu określonego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w Bułgarii, zgodnie z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Przedstawienie dodatkowych informacji i środków odnośnie do ram wspomagających prosumpcję energii ze źródeł odnawialnych i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, zgodnie z art. 21 i 22 dyrektywy (UE) 2018/2001, w tym uproszczenia procedur administracyjnych.
2. Zwiększenie ambicji w zakresie ograniczenia zużycia energii zarówno pierwotnej, jak i końcowej, mając na uwadze potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r., oraz wsparcie tego wysiłku za pomocą odpowiednich polityk i środków, które przyniosą dodatkowe oszczędności energii do 2030 r. Podbudowanie proponowanych polityk i środków oceną skutków oraz bardziej szczegółowymi informacjami na temat kwantyfikacji skutków, pod względem oczekiwanych oszczędności energii, a także harmonogramu realizacji. Doprecyzowanie, w jaki sposób ma zostać poprawiona skuteczność systemu zobowiązującego do oszczędności energii, tak aby mógł on przynieść oczekiwane rezultaty.
3. Określenie solidnej strategii dywersyfikacji dostaw gazu, w tym odpowiednich bazowych projektów infrastrukturalnych oraz ich odpowiednich wkładów. Uszczegółowienie strategii długoterminowej dostawy materiałów jądrowych i paliw, w szczególności w perspektywie przewidywanego rozszerzenia mocy wytwórczych elektrowni jądrowych.
4. Określenie przyszłościowych założeń i celów w zakresie integracji rynku, w szczególności w odniesieniu do środków służących rozwijaniu konkurencyjnych rynków hurtowych i detalicznych, zarówno poprzez wspieranie konkurencji wewnątrz kraju, w tym poprzez dążenie do ustanowienia w pełni rynkowych cen, jak i poprzez eliminowanie barier w handlu transgranicznym.
5. Doprecyzowanie krajowych założeń i celów dotyczących finansowania badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w związku z unią energetyczną, które mają być realizowane od chwili obecnej do 2030 r., tak aby można je było łatwo zmierzyć i dostosować pod kątem wsparcia realizacji celów w innych wymiarach zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Oparcie tych założeń na konkretnych i odpowiednich politykach i środkach, z uwzględnieniem tych, które mają zostać opracowane we współpracy z innymi państwami członkowskimi, takich jak europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych.
6. Zintensyfikowanie współpracy regionalnej z sąsiednimi państwami członkowskimi oraz w ramach istniejących regionalnych ram współpracy, np. grupy wysokiego szczebla ds. połączeń energetycznych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC), w tym w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej oraz wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, z uwzględnieniem wspólnych wyzwań i podzielnich założeń. Istnieje znaczny potencjał dalszej współpracy w świetle nadchodzących zmian w sektorze energii elektrycznej, łącznie z potrzebą uwzględnienia w większym stopniu odnawialnych źródeł energii i ekologicznego transportu, co mogłoby mieć wpływ na elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe i handel w regionie.
7. Przedstawienie ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do modernizacji gospodarki poprzez osiągnięcie jej celów w zakresie energii i klimatu. Przedstawienie ogólnej oceny źródeł inwestycji, w tym odpowiedniego finansowania na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym. Rozważenie ponadto, jako źródła finansowania, generowania – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 (9).

(7) SWD(2019) 225.

(8) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

(9) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych osiągniętych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

8. Przedstawienie wykazu wszystkich dotacji w dziedzinie energii, w tym w szczególności w zakresie paliw kopalnych, oraz podjętych działań, jak również planów stopniowego wycofywania tych dotacji.
9. Uzupelnienie analizy interakcji z polityką w zakresie jakości powietrza i emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez przedstawienie i ilościowe określenie wpływu różnych scenariuszy na zanieczyszczenie powietrza, dostarczenie bazowych informacji oraz uwzględnienie efektów synergii i kompromisów.
10. Lepsze uwzględnienie aspektów sprawiedliwej i uczciwej transformacji, w szczególności poprzez przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat wpływu planowanych założeń, a także polityk i środków, na społeczeństwo, zatrudnienie i umiejętności, ze szczególnym uwzględnieniem skutków transformacji dla branż górniczych i wysokoemisyjnych. Dalsze rozwinięcie podejścia do kwestii ubóstwa energetycznego, w tym poprzez doprecyzowanie oceny zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 czerwca 2019 r.

W imieniu Komisji

Miguel ARIAS CAÑETE

Członek Komisji
